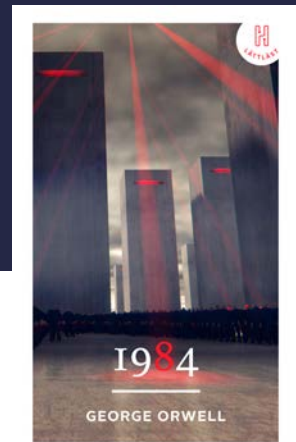

Elevhandledning

1984

George Orwell

Boken

Winston Smith lever ett enkelt liv i Oceanien, en av de tre staterna i världen. Han och resten av befolkningen är ständigt övervakade av Storebror, ledaren för Oceanien. Winston arbetar på Sanningsministeriet. Hans uppgift är att ändra texter och bilder så att de överensstämmer med Storebrors beslut. På jobbet möter Winston kollegan Julia och de två blir förälskade. De börjar ifrågasätta sitt arbete, staten och partiet, något som är livsfarligt i Oceanien.

1984 publicerades efter andra världskriget och kan ses som en dystopisk framtidsroman med element av science fiction.

Författaren

Georg Orwell (1903–1950) var en brittisk romanförfattare, journalist och kritiker. Hans mest kända verk är *Djurfarmen* och *1984*. I sina böcker kritiserar Orwell totalitarismen men också de sociala orättvisor som detta styrelseskick bär med sig. Hans bok *1984* har setts som så farlig att den i vissa länder har varit förbjuden.

Textfrågor ?

Till denna bok finns det frågor till bokens första sex kapitel. Läs igenom frågorna som tillhör kapitlet innan du börjar läsa själva kapitlet. Vissa svar kommer du att hitta direkt i texten. Andra svar hittar du mellan raderna. Du måste alltså dra egna slutsatser utifrån det du läst. Det finns också en del frågor där du ska skriva vad du själv tycker.

Storebror ser dig (sida 5-12)

1. Handlingen utspelar sig i landet Oceanien. Hur skulle du beskriva detta land?
2. "Storebror ser dig heter kapitlet" och det är också en rad som upprepas flera gånger i texten. Vad betyder "storebror ser dig"?
3. Winston, som kapitlet handlar om, verkar inte tycka om landet som han bor i. Ge exempel från texten som visar på detta.
4. Vad betyder ordet "vaporiserad" (sida 9)?

Hatminuterna (sida 13-19)

1. På arbetet har man "hatminuterna".
 - a. Vad gör personalen under hatminuterna?
 - b. Varför tror du att arbetet organiserar hatminutrar? Vad är syftet med dessa?

Sanningsministeriet (sida 20-26)

1. Winston arbetar med att skriva om gamla artiklar från tidningar. Varför behöver artiklarna skrivas om? Vad händer om de inte skrivs om?
2. Winston verkar inte vara så förtjust i sina kollegor. Hur märker man det i texten?
3. Människorna som bor och arbetar i Oceanien är hela tiden övervakade. Hur skulle du känna dig om du hela tiden var övervakad?

Dagboken (sida 21-31)

1. Winston funderar mycket över sitt liv och det samhälle som han lever i. I detta kapitel får man reda på att han har en fru. Varför bor de inte ihop?
2. Winston har en dagbok. Han vet att det är förbjudet att äga och skriva dagbok men han gör det ändå. Han skriver "Prolerna är vårt hopp" (sida 29). Vad menar han med det?
3. I samhället finns två grupper av människor, de som tillhör Partiet och de som är proler. Deras liv ser helt olika ut. Ge exempel från texten som visar på dessa skillnader.

Brevpressen (sida 32-38)

1. Winston ser flickan från arbetet överallt. Han tror att hon spionerar på honom. Tror du att det stämmer eller är det så att det finns en annan förklaring till varför hon dyker upp överallt där Winston är?
2. Hur skulle du beskriva Winston?

Flickan med det mörka håret (sida 39-46)

1. Winston får en lapp av flickan på arbetet och det som står på den förvånar honom. Samtidigt gör orden att hans tankar om henne ändras. Beskriv på vilket sätt.
2. Människor som är intresserade av varandra får inte träffas enligt Partiet. Winston och flickan måste vara uppfinningsrika för att ses. Hur gör Winston och flickan för att kunna prata med varandra och för att kunna träffas?

Fundera och skriv

I denna uppgift ska du få välja två av följande frågor och skriva dina tankar kring dem. Ta stöd i romanen 1984 genom att lyfta in citat och göra hänvisningar. På det sättet fördjupas din text. Låt varje svar vara cirka en halv till en A4-sida långt.

- ▶ Är den fria tanken viktig för ett samhälle?
- ▶ Behöver det finnas "kontroll" i ett samhälle? Kan det någon gång vara bra med kontroll?
- ▶ Hur ska ett samhälle styras för att de som bor i det ska må bra??
- ▶ Är ett "gott" samhälle en utopi?
- ▶ Kan man lita på det som skrivs i böcker, tidningar på internet?
- ▶ I Sverige har vi de senaste åren fått fler och fler övervakningskameror. Vad tycker du om denna utveckling?
- ▶ Kan det vara bra att kunna läsa någon annans tankar?

Sammanfatta romanen i 4 rutor

Det finns en bok som heter *80 romaner för dig som har bråttom*. Den är skriven av Henrik Lange. I boken sammanfattas romaner som serier i form av en serie med fyra rutor. Det kan exempelvis se ut så här:

Bild ur Henrik Langes bok

Illustration: Henrik Lange

Din uppgift blir att skapa en sammanfattning av *1984* genom att rita upp 4 rutor. I en ruta skriver du in författarens namn samt bokens titel. I denna ruta kan du också rita något som får symbolisera bokens handling. I de tre andra rutorna blir din uppgift att med text och bild återberätta romanens handling.

När du är klar kan du låta klassrumsväggen prydas av din sammanfattning.

Skapa en tweet på 140 tecken

I denna uppgift ska du med 140 tecken sammanfatta romanen *1984*. Lycka till!

Dela gärna din sammanfattning som en tweet i sociala medier. Använd då hashtaggen #1984.

Grammatik för sfi: Plocka ut huvudsats och bisats

I denna uppgift ska du få träna dig på att hitta huvudsatser och bisatser. En huvudsats kan stå som en egen mening. Här är ett exempel på en huvudsats:

Boken 1984 är riktigt bra.

En bisats kan inte stå för sig själv utan behöver bindas ihop med en annan sats, ofta en huvudsats. Många bisatser inleds med en subjunktion, alltså ett ord som binder ihop satser. Vanliga subjunktioner är **som**, **om**, **därför att**, **för att**. I exemplet nedan är bisatsen kursiverad:

Jag undrar om *de kommer ikväll*.

Nu ska du få plocka ut huvudsatser och bisatser från meningarna nedan. Meningarna är plockade från romanen *1984*.

1. Klockan var tretton när Winston Smith gick in i Segerhuset.
2. Winston tyckte att det kändes som om mannen med mustaschen följde honom med blicken.
3. Han var klädd i en blå overall som var Partiets uniform.
4. Samtidigt var skärmen en kamera som bevakade honom.
5. Det var den enda platsen i lägenheten där han inte syntes från skärmen.
6. Han köpte den mest för att han tyckte att den var vacker.
7. Winston skruvade loss vattenlåset från röret så att vattnet rann ut.
8. Med äcklad min petade han bort hårtussen som hade fastnat i röret.
9. Winston hade just satt sig på en av stolarna i mitten framför den stora bildskärmen, när två personer kom in i rummet.